

BONAVENTURACOLLEGE

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL VESTIGING MARIËNPOELSTRAAT

DATUM: OKTOBER 2019

 Mariënpoolstraat 6
2334 CZ Leiden

 071 – 517 36 31

 marienpoelstraat.bonaventuracollege.nl

INHOUD

Inleiding.....	3
1. Algemeen	4
Contactgegevens.....	4
Onderwijsvisie.....	4
Visie op de ondersteuning van leerling.....	4
Opleidingsmogelijkheden	4
Kengetallen leerling populatie huidig schooljaar en afgelopen drie schooljaren.....	4
2. Basisondersteuning.....	5
Wat is basisondersteuning?	5
Het aanbod aan basisondersteuning van onze school.....	5
2.1 Preventieve ondersteuningsmaatregelen.....	5
2.2 Interventies om vroegtijdig leerproblemen te vast stellen	5
2.3 Interventies om vroegtijdig opgroei- en opvoedproblemen te onderkennen	5
2.4 Licht curatieve interventies.....	6
2.5 Planmatig werken	7
2.6 Kwaliteit van de basisondersteuning	7
2.7 Het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning	8
3. Extra Ondersteuning	9
3.1 Wat is extra ondersteuning?.....	9
3.2 Wat kan onze school bieden aan extra ondersteuning in de school?	9
3.3 Hoe werkt onze school in de organisatie van extra ondersteuning?.....	9
3.4 Wat kan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs de leerling en de ouders bieden?	10
3.4.1 Advies en consultatie	10
3.4.2 Taken.....	10
3.4.3 Deelnemers	10
4. Ambities	11
4.1. Doelen.....	11
Bijlage I: contactgegevens bij schoolondersteuningsprofiel (SOP).....	12
Intern.....	12
Extern	13
Bijlage II: Pestprotocol	14
Bronnen.....	19

INLEIDING

Voor u ligt het Schoolondersteuningsprofiel van het Bonaventuracollege, locatie Mariënpoolstraat. De school heeft dit schoolondersteuningsprofiel opgesteld conform de wet Passend Onderwijs. Met het schoolondersteuningsprofiel beoogt onze school de ouders, leerlingen, medewerkers en andere belanghebbenden inzicht te geven in de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarnaast beschrijven wij in dit profiel onze ambities voor de toekomst in de ondersteuning van leerlingen met specifieke leerbehoeften.

Het ondersteuningsprofiel is opgesteld door de schoolleiding en de zorgcoördinator van de school. De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling advies gegeven over de inrichting van het ondersteuningsprofiel. Het schoolondersteuningsprofiel is voor 4 jaar vastgesteld. Zo nodig kan het tussentijds worden aangepast.

Bij het opstellen van het profiel zijn wij uitgegaan van het Referentiekader Passend Onderwijs. Het referentiekader werkt de Wet Passend Onderwijs uit en geeft richtlijnen en handvatten voor de uitvoering. In het profiel wordt een onderscheid gemaakt tussen de basisondersteuning en de extra ondersteuning die de school kan aanbieden. Onze school werkt voor passend onderwijs samen met de andere scholen in de regio. Daarover hebben de scholen in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Leiden e.o.* afspraken met elkaar gemaakt. Het samenwerkingsverband legt de ondersteuningsprofielen van de aangesloten scholen bij elkaar in het Ondersteuningsplan met het doel een dekkend aanbod voor alle leerlingen in de regio te realiseren. Wij verwijzen in het ondersteuningsprofiel veelvuldig naar de andere documenten van de school zoals de Schoolgids, het Zorgplan en diverse protocollen, waaronder het dyslexieprotocol en het pestprotocol. U kunt deze op onze website raadplegen.

Wij hopen dat dit ondersteuningsprofiel u op weg helpt in het vinden van de juiste zorg. Met vragen over het ondersteuningsprofiel of suggesties ter verbetering kunt u zich het beste wenden tot de zorgcoördinator van de school. U vindt zijn/haar en andere belangrijke contactgegevens in de bijlage bij dit profiel.

Met vriendelijke groet,
Schoolleiding en B&O team van het Bonaventuracollege Mariënpoolstraat

**Tot dit samenwerkingsverband horen de vo en vso scholen in Leiden, Leiderdorp, Kaag en Brasem, Oegstgeest, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude.*

1. ALGEMEEN

CONTACTGEGEVENS

Naam	Bonaventuracollege
Adres	Mariënpoolstraat 6
Postcode en plaats	2334 CZ Leiden
Telefoonnummer	071-5173631
Mailadres	Mariënpoolstraat@bonaventuracollege.nl
Zorgcoördinator (of contactpersoon)	M. Krijger
Naam rector (of directeur)	M. Otte
Bevoegd Gezag	SCOL

ONDERWIJSVISIE

Het Bonaventuracollege is een omgeving waarin de leerling volwassen wordt, voor zichzelf op leert komen en zijn talenten ontdekt. Onze leerlingen willen we wijzer de wereld in sturen. In staat zich aan te passen maar ook staat zelf initiatieven te ontplooiën en zo toegerust ook nieuwe situaties te creëren. Dat doen we door een breed onderwijsaanbod aan te bieden waar echt wat te kiezen valt.

 <http://mariënpoolstraat.bonaventuracollege.nl/ouders>

VISIE OP DE ONDERSTEUNING VAN LEERLING

- De leerling staat centraal.
- De leerling wordt voorbereid op de toekomst door de leerlingbegeleiding zo in te richten dat de leerling zich tijdens zijn/haar schooltijd voorbereidt op studie en beroep.
- De persoonlijke ontplooiing van de leerling wordt gestimuleerd.
- Kernbegrippen zijn een veilige leeromgeving, waarin respect en wederzijds vertrouwen centraal staan.
- De leerling-zorg wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in het onderwijs.
- Het onderwijs voor de leerling is gericht op het behalen van een start kwalificatie/diploma.
- De leerling wordt geplaatst in een voor hem/haar passende setting.
- De school zorgt voor een actieve samenwerking met de ouders.

OPLEIDINGSMOGELIJKHEDEN

Schooltypen	Leerjaren	Bijzonderheden	toelatingscriteria brugklas*
Havo	1-5		positief HAVO advies vanuit basisschool
Atheneum	1-6		positief VWO advies vanuit basisschool
Gymnasium	1-6		positief VWO advies en potentie op GYM vanuit basisschool

* In de Schoolgids en de informatiebrochure voor groep 8 leerlingen vindt u precieze informatie over de aanmeldings- en toelatingsprocedure.

KENGETALLEN LEERLING POPULATIE HUIDIG SCHOOLJAAR EN AFGELOPEN DRIE SCHOOLJAREN

Totaal aantal leerlingen	975
Aantal leerlingen met een extra ondersteuning	31 (BPO 16, tutor 15)
Aantal leerlingen met gediagnosticeerde dyslexie	129
Aantal leerlingen met gediagnosticeerde dyscalculie	2
Aantal leerlingen met gediagnosticeerde ADHD/ADD/ASS	62
Aantal leerlingen met audio- of visuele beperkingen, of lichamelijke beperkingen	5

2. BASISONDERSTEUNING

WAT IS BASISONDERSTEUNING?

Onder basisondersteuning wordt verstaan het geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school – eventueel in samenwerking met anderen – kunnen worden uitgevoerd. De preventieve maatregelen zijn gericht op het tijdig signaleren van leerproblemen en opgroei- en leerproblemen. De lichte curatieve interventies zijn gericht op ondersteuning van leerlingen die geen indicatie hebben voor extra ondersteuning. De basisondersteuning is in principe beschikbaar voor alle leerlingen van de school. Wel kan het zo zijn dat voor het gebruik van een voorziening voorwaarden gelden zoals bijvoorbeeld een gecertificeerde verklaring die aantoont dat de leerling een bepaalde specifieke leerbehoefte heeft. Aan het gebruik van een voorziening kunnen voor de ouder(s)/verzorger(s) kosten zijn verbonden.

HET AANBOD AAN BASISONDERSTEUNING VAN ONZE SCHOOL

2.1 Preventieve ondersteuningsmaatregelen

a. Veilig schoolklimaat

Het Bonaventuracollege is een school waar leerlingen en personeel met verschillende culturele achtergronden en (geloofs)overtuigingen elkaar ontmoeten. In deze bonte mengeling hechten we veel waarde aan respect en wederzijds vertrouwen. Niet alleen in de school leren we onze leerlingen omgaan met verschillen, natuurlijk zoeken we ook de wereld buiten de school op waarbij aandacht voor het andere en de anderen, en dit leren begrijpen centraal staat. Hierdoor geven we onze leerlingen een zo compleet mogelijk wereldbeeld mee.

Zie schoolgids voor de taken van vakdocent, mentor, teamleider, vertrouwenspersoon en zorgcoördinator.
Pestprotocol: zie bijlage I.

b. Toegankelijkheid van het gebouw

Lift aanwezig voor 1^e verdieping en de lokalen 109/110 tevens voor kelder en aula hand-lift bij M206 (practicumlokaal) rolstoelingang bij voordeur. Geen mogelijkheid om 2^e verdieping en muzieklokaal met rolstoel te bereiken

Invalidentoilet op begane grond aanwezig

2.2 Interventies om vroegtijdig leerproblemen te vast stellen

- Intakegesprek bij kinderen met leerbelemmering (met of zonder indicatie), de overdracht vanuit de basisschool onderwijskundig rapport en warme overdracht).
- Screening dyslexie brugklas > doorverwijzen voor testen naar extern (Quadraat, Leiden).
- Screening dyscalculie brugklas > doorverwijzing voor testen naar extern (Quadraat, Leiden)
- Bij latere leerjaren tutoren excellentie > screening excellentie brugklas VAS-toetsen in klas 1 aanmelding Loket Passend Onderwijs bij onduidelijkheid van problematiek.

2.3 Interventies om vroegtijdig opgroei- en opvoedproblemen te onderkennen

- PGO 2^e klas en 4^e klas en de mogelijkheid om schoolverpleegkundige in te schakelen voor consultatie.
- SMW/JGT op aanvraag aanwezig op school
- Intern B&O team aanwezig in de school.
- IOC-bespreking en advies.
- Mentorgesprekken.
- Leerplicht meldingen bij langdurige afwezigheid en/of te laat komen.

2.4 Licht curatieve interventies

2.4.1 Ondersteuningsmaatregelen voor leerlingen met dyslexie en dyscalculie

- Tijdsverlenging en aanverwante afspraken (zie protocol)
- Gebruik Kurzweil
- Beperkte ondersteuning
- Spellingscursus klas 1
- Rekenlessen klas 1
- Dyscalculie: beperkte ondersteuning op verzoek

2.4.2 Het aanbod remedial teaching

Begeleider Passend Onderwijs:

- Begeleiden van geïndiceerde ll. (gediagnosticeerd en diagnose vrij)
- Interpretieren van onderzoeksrapport + schrijven van OPP/HP
- Adviseren collega's.
- Leerlingbegeleiders

2.4.3 Ondersteuning voor bepaalde vakken (hulpuren)

Intern:

- Module taal en rekenen binnen de onderbouw
- Werkuren onderbouw elke dag aan het einde van de dag, onder begeleiding HW maken
- Bijles van bovenbouwleerlingen (BOB-project)
- Groeiklas
- Aandachtraining

Extern:

- HW-begeleiding: Lector
- Leerlingbegeleider: planning en organisatie

2.4.5 Ondersteuning aan leerlingen met een taalachterstand

geen

2.4.6 Faalangsttraining/examenstresstraining

- In alle klassen mogelijk (onderbouw: klas 1, 2 en 3 en de bovenbouw).
- 3 startmomenten per jaar á 5-8 klokuren, verdeeld over de verschillende leerlagen.
- Examenstressreductie 2 sessie a 2 blokuren.

2.4.7 Aanbod voor leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie (hoogbegaafden)

Intern:

- Programma excellentie: screening 1^e en 2^e klas en inzet tutoren nav screening
- Klas 2: Erasmus Project
- Bona Excellent
- Bovenbouw: Pre-university / Pre classes (Lapp-top)
- Design Thinking project in klas 1 in samenwerking met de basisscholen. Gericht op leerlingen die andere cognitieve uitdagingen nodig hebben.

2.4.8 De ondersteuningsstructuur van onze school

In de reguliere begeleiding van de leerlingen zijn, naast de vakdocenten, de volgende medewerkers betrokken: de mentor, de teamleider en de decaan. De teamleider, de mentor en de docenten bespreken de algemene voortgang (leerprestaties en welzijn) van de individuele leerlingen regulier viermaal per schooljaar in de rapportvergaderingen. Voor de begeleiding van leerlingen met taal- en leerproblemen heeft de school voorzieningen. Voor vragen over opvoed- en opgroei problemen kunnen ouders en leerlingen zich via de zorgcoördinator wenden tot Interne Ondersteunings Commissie (IOC) van de school. Het IOC bestaat uit interne deskundigen (de zorgcoördinator) en externe deskundigen (schoolmaatschappelijk werk, CJG/JGT, leerplicht, GGD en AED/BPO). De school werkt verder in de ondersteuning van leerlingen structureel samen met Quadraat, Plus coaching en Lector. De school participeert in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Leiden e.o. (<http://www.swvvo2801.nl/>). Gedetailleerde informatie over de ondersteuningsstructuur kunt u vinden in de Schoolgids.

2.5 Planmatig werken

De school gaat uit van de indicatoren Ondersteuning en begeleiding, zoals die door de Inspectie van het Onderwijs zijn vastgelegd in het toezichtkader voortgezet onderwijs zijn vastgelegd:

Ondersteuning en begeleiding (Toezichtskader VO: kwaliteitsaspect 9) De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning) (De school bestrijdt effectief achterstanden.)	
9.1	De school volgt systematisch de eisen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen door middel van: De volg adviestoetsen (VAS) voor Nederlands, Engels en rekenen van het cito in de brugklas. Rekenoetsen in de brugklas (bij het vak wiskunde) en in de bovenbouw
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen door middel van: Screening op dyslexie van alle leerlingen in de brugklas Screening op dyscalculie van de leerlingen die uitvallen op de rekenoets of door de vakdocent, mentor of ouders wordt aangemeld. Mentorgesprekken CBO-toets in brugklas Rapportvergaderingen
9.3	De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden. De leerlingen behalen het gewenste niveau van de referentiekaders voor Nederlands De leerlingen behalen een voldoende op de rekenoets
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit door de registratie van de ondersteuningsgegevens in het leerlingvolgsysteem de evaluatie van handelingsplannen/OPP.

2.6 Kwaliteit van de basisondersteuning

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt of de kwaliteit van de school voldoende is. Als een school in het voortgezet onderwijs aan de kwaliteitseisen van de Inspectie van het Onderwijs voldoet krijgt de school een zogenaamd *basistoezicht*. Dit geeft aan dat de school het vertrouwen van de Inspectie heeft. De beoordeling is per afdeling. Op onze school geldt voor alle afdelingen het basistoezicht.

Het basistoezicht geeft aan dat de opbrengsten (de leerprestaties) volgens het oordeel van de Inspectie voldoende zijn. De Inspectie geeft haar oordeel over de opbrengsten weer in de jaarlijkse opbrengstenkaart en in het driejaarlijkse meerjaren opbrengstenoordeel. Deze zijn te vinden op de website van de Inspectie <http://www.onderwijsinspectie.nl/>.

2.7 Het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning

In het samenwerkingsverband Passen Onderwijs hebben de scholen afspraken gemaakt over het niveau van de basisondersteuning. Deze betreffen het (minimale) aanbod aan basisondersteuning, de hantering van de bovengenoemde door de Inspectie gehanteerde eisen aan Ondersteuning en Begeleiding en het voldoen van het onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel van de school aan de van toepassing zijnde bekwaamheidseisen.

Conform de afspraken in het samenwerkingsverband heeft de school de volgende functies c.q. taken bij intern of externe functionarissen belegd;

Zorgcoördinator	intern
Intern begeleiders	intern
Schoolmaatschappelijke werk	extern
Dyslexiespecialist	intern
Rekenspecialist	intern
Vertrouwenspersoon	intern en extern
Leerlingbegeleiders	intern
Orthopedagoog	intern
Psycholoog	intern

Het bevoegd gezag van de scholen (SCOL) ziet toe op het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning op de onder haar ressorterende scholen.

3. EXTRA ONDERSTEUNING

3.1 WAT IS EXTRA ONDERSTEUNING?

De extra onderwijsondersteuning omvat alle vormen en combinaties van onderwijs, ondersteuning en/of zorg die de basisondersteuning overstijgen. De extra ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van een arrangement. Ondersteuningsarrangementen kunnen variëren van licht curatief en tijdelijk van aard tot intensief en langdurend of structureel van aard. Afhankelijk van de specifieke leerbehoefte c.q. leerbelemmeringen van de leerling en de mogelijkheden van de school wordt de extra ondersteuning op de reguliere school of daarbuiten georganiseerd. Extra ondersteuning in de reguliere school kan bijvoorbeeld mogelijk zijn door de tijdelijk toegevoegde ondersteuning voor de leraar/ het team of een budget waarmee de school aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van een specifieke leerling tegemoet kan komen. Extra ondersteuning buiten de reguliere school is bijvoorbeeld een (tijdelijke) plaats of observatie in het voortgezet speciaal onderwijs.

3.2 WAT KAN ONZE SCHOOL BIEDEN AAN EXTRA ONDERSTEUNING IN DE SCHOOL?

- Begeleider Passend Onderwijs
- Faalangstraining
- Dyslexiespecialist
- Dyscalculiespecialist
- Tutoren
- Rots en water
- Leerlingbegeleider
- BOB
- Aandachtstraining
- Groeiklas

3.3 HOE WERKT ONZE SCHOOL IN DE ORGANISATIE VAN EXTRA ONDERSTEUNING?

De school onderzoekt of zij over de mogelijkheid beschikt om aan de specifieke leerling met de specifieke leerbehoefte een passend arrangement op de reguliere school te bieden. Indien dit het geval is zal de school in overleg met de ouders het arrangement opstellen. De school hanteert bij het opstellen van het arrangement de aanwijzingen van kwaliteitsaspect 10 in het Toezichtskader VO van de Inspectie van het Onderwijs.

Dat houdt het volgende in:

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief. (extra ondersteuning)	
10.1	Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.
10.2	De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.
10.3	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.

3.4 WAT KAN HET SAMENWERKINGSVERBAND PASSEND ONDERWIJS DE LEERLING EN DE OUDERS BIEDEN?

3.4.1 Advies en consultatie

Het Loket Passend Onderwijs is het centrale punt voor consultatie, advies en ondersteuning voor de scholen van het Samenwerkingsverband VO 2801. In het Loket Passend Onderwijs wordt hulp gegeven bij problemen die de school overstijgen. Het Loket Passend Onderwijs heeft een dienstverlenende en ondersteunende taak voor de scholen.

3.4.2 Taken

a. Consultatie en advies bij:

- Leerproblemen
- Gedrags- en omgangsproblemen
- Schoolverzuim
- Aanvullende zorg / hulpverlening

b. Ondersteuning van een aanmelding bij:

- De Delta
- VSO

c. Ondersteuning of advisering over een traject van het Regionale Expertise Centrum

3.4.3 Deelnemers

In het Loket Passend Onderwijs zitten deskundigen uit verschillende disciplines, ze zijn werkzaam bij:

- De scholen van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Leiden e.o.
- De afdeling van het Samenwerkingsverband nl. : de Delta
- Bureau Jeugdzorg
- Het Regionaal Bureau Leerplicht

4. AMBITIES

Kortdurende zorg gericht op zelfstandig naar het diploma, met evenredige inspanning van ouders en school.

4.1. DOELEN

- ❖ In de klas is zichtbaar dat er rekening wordt gehouden met verschillen (handelingsgericht werken);
- ❖ De mogelijkheid om gebruik te maken van een tutor/leerlingbegeleider in zowel de onder- als bovenbouw;
- ❖ Docenten zijn nog beter toegerust met actuele kennis om te zorgen voor een veilig en plezierig leer- en werkklimaat gedurende de lessen;
- ❖ Docenten zijn qua kennis beter op de hoogte van de verschillende leer- en gedragskenmerken en kunnen hier adequaat mee omgaan;
- ❖ In de hele organisatie weet men hoe de begeleiding werkt, wanneer er welke actie ondernomen moet worden en bij wie men moet zijn;
- ❖ Er zijn docentexperts op het gebied van RT, tutoraat en begeleiding op sociaal en emotioneel gebied (waaronder een gedragspecialist);
- ❖ Het leerlingvolgsysteem van Magister wordt consequenter en nauw gezetter gebruikt en toegepast.

BIJLAGE I: CONTACTGEGEVENS BIJ SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL (SOP)

INTERN

Zorgcoördinator

M. Krijger m.krijger@bonaventuracollege.nl

IOC-coördinator

M. Krijger m.krijger@bonaventuracollege.nl

Contactpersoon

L. Hanselaar l.hanselaar@scoleiden.nl

I. Klap i.klap@bonaventuracollege.nl

Intern begeleiders

A. Scheffers a.scheffers@bonaventuracollege.nl

L. Rensink leerlingen met dyslexie l.rensink@bonaventuracollege.nl

Leerlingbegeleiders

I. van den Brink onderbouw i.vandenbrink@bonaventuracollege.nl

Y. de Jong bovenbouw y.dejong@bonaventuracollege.nl

Orthopedagoog

J. Nolles j.nolles@bonaventuracollege.nl

Psycholoog

A. Klinkenberg a.klinkenberg@bonaventuracollege.nl

Decanen

H. Snelders HAVO h.snelders@bonaventuracollege.nl

H. Matthijsse VWO h.matthijsse@bonaventuracollege.nl

Contactpersoon verrijkingsprogramma's

Y. de Jong y.dejong@bonaventuracollege.nl

Faalangstraining

A. van Zandwijk Klas 1, 2 a.vanzandwijk@bonaventuracollege.nl

I. Verstappen Klas 3,4 i.verstappen@bonaventuracollege.nl

W. Jonas Klas 5,6 w.jonas@bonaventuracollege.nl

Begeleiding groeiklas

A. Scheffers a.scheffers@bonaventuracollege.nl

A. Klinkenberg a.klinkenberg@bonaventuracollege.nl

Afdelingsleiders

J. Wilmot Klas 1-2 HAVO en VWO j.wilmot@bonaventuracollege.nl

N. Hooijmans Klas 3 HAVO en VWO n.hooijmans@bonaventuracollege.nl

M. Hogewoning Klas 4 t/m 5 HAVO m.hogewoning@bonaventuracollege.nl

C. Kluts Klas 4 t/m 6 VWO c.kluts@bonaventuracollege.nl

EXTERN

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Algemene gegevens
Samenwerkingsverband VO 2801
Duivenbodestraat 11
2313 XS Leiden
071-5121535
www.swvvo2801.nl

Contactpersoon

M. Meijer

Ondersteuningsplanraad

Directeur
A. van Overschot

Jeugdgezondheidszorg

GGD
Mw. A. Abma
071-5163342
www.ggdhm.nl

Externe vertrouwenspersoon

Vertrouwensinspecteurs: 0900-1113131

Inspectie van het Onderwijs

www.onderwijsinspectie.nl

info@owinsp.nl

0800-8051

BIJLAGE II: PESTPROTOCOL

Bonaventuracollege Mariënpoelstraat

Pestprotocol

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Het pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel: **De ontwikkeling van leerlingen te bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een prettige werksfeer in de klas.**

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Een pestprotocol alleen, is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Aan het aanpakken van pesten zijn enkele voorwaarden verbonden:

- We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep), docenten en de ouders.
- We willen als school de pestproblemen proberen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, willen we het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar maken.
- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat docenten (in samenwerking met ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer blijkt dat alle inspanningen niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd, willen we als school een directe aanpak toepassen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over de kleding.
- Buitensluiten en negeren.
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via msn, e-mail, twitter of via andere multimedia kanalen.

Het is belangrijk dat docenten en ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Ook minder directe signalen kunnen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het betreffende kind.

Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus is het zaak goed uit te zoeken waar basis van deze signalen ligt.

Pesten en Plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen.

- Plagen is incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativeringsvermogen.
- Bij pesten ligt dat anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een mindere in de groep, het zondebok-effect.

Hoe willen wij hier op het Bonaventuracollege mee omgaan?

- In de klassen 1 t/m 3 stellen de mentoren en leerlingen aan het begin van het schooljaar gezamenlijk de klassenregels op in de vorm van een contract.
- Wij vinden het voorbeeldgedrag van de docenten (én de ouders thuis) van groot belang.
- Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden 'opgelost', maar uitgesproken. Daarom krijgen de leerlingen en mentoren uit klas 1 en 2 voorlichting a.d.h.v. de voorstelling respect gespeeld door theatergroep ROET.
- Agressief gedrag van docenten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Algemene regels en afspraken:

- ✓ Om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt niet geaccepteerd', is het afspreken van gedragsregels met de kinderen essentieel. Aan het begin van het schooljaar zal de mentor met de klas gedragsregels opstellen. Deze gedragsregels gaan over hoe wij met elkaar omgaan; leerlingen onderling met docenten en docenten met leerlingen.
- ✓ Het inschakelen van de mentor wordt niet opgevat als klikken.
- ✓ Medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de mentor aan te kaarten.
- ✓ School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Iedere partij waakt over haar eigen grenzen. Op school nemen directie en docenten hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met de ouders.
- ✓ Mentoren houden vakdocenten op de hoogte van wat er speelt in de klas zodat deze actief meekunnen werken aan een veilige sfeer in de klas.

Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Gesprek met de ouders van het gepeste kind.
- Afspraken maken over aanpak en communiceren met de ouders.
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.
- Zonodig inschakelen School Maatschappelijk Werk of Jeugdzorg.

Begeleiding van een kind dat pest/ de meelopers:

- Met het kind bespreken welk effect zijn/haar gedrag heeft voor de gepeste.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Gesprek met de ouders van de pester. Wat is/kan de oorzaak zijn van het pesten?
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. sociale vaardigheidstraining.
- Zonodig inschakelen School Maatschappelijk Werk, Jeugdzorg.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Hulp bieden aan de zwijgende middengroep.

De middengroep wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem door:

- Met de leerlingen te praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

Adviezen aan ouders.

Ouders van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen.
- Bedenk samen een plan van aanpak.
- Pesten op school kunt u het best direct met de mentor bespreken.
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen en ook die van school. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

Ouders van kinderen die pesten/meelopers:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Alle ouders:

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

De aanpak van ruzies en pestgedrag.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1:

Er eerst zelf (samen) uitkomen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, heeft deze het recht het probleem aan de mentor voor te leggen.

Stap 3:

De mentor gaat met beide (of meer) leerlingen, in aparte gesprekken, praten. Indien de leerling die gepest wordt toestemming geeft, kan er een gesprek plaats vinden tussen de pester en de gepeste leerling. Er worden dan afspraken gemaakt en deze worden op papier gezet.

Mentor neemt contact op met de ouders en deelt mee wat er is afgesproken.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de school duidelijk stelling en houdt een gesprek. De mentor biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. In het leerling dossier van gepeste en pester worden aantekeningen gemaakt.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals School Maatschappelijk werk, Jeugdzorg.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Digitaal pesten/ Cyberpesten

Digitaal pesten kan veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Kinderen komen er steeds op jongere leeftijd mee in aanraking.

Pesten of misbruik via het internet en via de mobiele telefoon:

- Pestmail: schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen.
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haat-mail of het dreigen met geweld in chatrooms; tegenkomen van ongewenst materiaal; ongewenst contact met vreemden.
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen worden opgeslagen en te zijner tijd misbruikt worden.
- Hacken: gegevens stelen en instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pestmail.
- Happy slapping: iemand slaan voor het oog van een camera met als doel de beelden op internet te plaatsen.

Hoe te handelen na een melding van digitaal pesten:

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt vooral te bewaren. Vertel leerlingen/kinderen hoe ze dat kunnen doen (selecteren, kopiëren, gesprekken opslaan of foto's maken van het betreffende gesprek).
2. Blokkeren van de afzender. Indien nodig leg de leerling/kind uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er veel mogelijk via de helpdesk van de desbetreffende provider. Bijvoorbeeld het traceren van het nummer indien er bewezen kan worden dat het om gestructureerde pesterijen gaat.
4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling en met de dader als die bekend is. Geef hen bovenstaande punten mee.
5. Verwijs de ouders zo nodig door:
 - a. Intern: mentor, teamleider, directie;
 - b. Extern: politie (wijkagent), zie punt 6.
6. In het geval dat de leerling/kinderen wordt belaagd is er sprake van stalking en kunnen ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiele schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kan er worden verwezen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl; tel: 0900-0101).
7. *Nota bene: de school neemt digitaal pesten/cyberpesten zeer serieus, maar vraagt zich tevens af hoe ver de school dient te gaan in het achterhalen van bewijsmateriaal en dergelijke. In voorkomende gevallen zal de school de leerling doorverwijzen naar de politie of in samenspraak met de gepeste leerling de wijkagent op de hoogte stellen van deze vorm van pesten. In het convenant "Veilige School" is deze stap vastgelegd.*

Afronding:

Er is sprake van een afronding wanneer de ouder/verzorgers op de hoogte zijn gebracht. Echter alleen wanneer het pestgedrag ook daadwerkelijk is gestopt. Het is belangrijk om de leerlingen/kinderen te blijven volgen en goed op te letten of het digitale pesten daadwerkelijk is gestopt. Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

De teamleden van het Bonaventuracollege streven er naar om (digitaal) pesten te stoppen, of liever nog, te voorkomen. Dit zal niet altijd lukken, omdat deze vorm van pestgedrag zich buiten school afspeelt. Toch vinden de teamleden het erg belangrijk om te doen wat in hun vermogen ligt. Immers, kinderen kunnen pas goed leren als ze zich veilig voelen. De samenwerking tussen ouders, leerlingen en school is daarom van zeer groot belang!

BRONNEN

- Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl)
- Convenant Schoolveiligheid Leiden
- KiVa: samen maken we er een fijne school van (www.kivaschool.nl)
- Nederlands Jeugdinstuut (www.nji.nl)
- Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten (brochure www.voo.nl)
- Praktijk de Jonge Kracht van Irma Machielse (www.praktijkdejongekracht.nl)
- Voorstelling Respect, theatergroep ROET (www.roet.nl)
- Vermande, M., Meulen, van der, M., Reintjes, A. (2015). Pesten op school, achtergronden en interventies.